

ROZDZIAŁ 4

SPOTKANIA TOWARZYSKIE

Z tego rozdziału dowiesz się:

- gdzie spotykają się Włosi;
- jak się z nimi umówić;
- jak zachować się (i co powiedzieć) na kolacji u znajomych;
- jak się wysławić, grając w gry planszowe i karciane;
- czym jest aperitivo i apericena;
- jak rozmawiać o efektach alkoholu.

Zacznijmy od tego, że Włosi z reguły spotykają się inaczej niż Polacy. Bardzo popularne jest u nich spotkanie się na kolacjach. Gdy Włoch zaprasza znajomych do domu, zwykle zaprasza ich na kolację. Oczywiście każdy ostatecznie robi to, na co ma ochotę, ale z moich doświadczeń wynika, że takie niezobowiązujące spotkania z koleżankami przy herbatce czy winku są rzadsze niż w Polsce.

Bardziej popularne są spotkania na mieście – w lokalach, które serwują aperitivo, a także na kolacji w pizzeriach i restauracjach. I niech nie zdziwią Cię rodziny z dziećmi, które latem krążą po mieście z wózkami nawet o północy.

Zdarza się też Włochom umawiać na kawę czy śniadanie w barze. Nie jest to jednak tak doniosłe wydarzenie jak w Polsce, gdzie zapisuje się je w kalendarzyku z tygodniowym (przynajmniej) wyprzedzeniem.

Umawianie się

Nie ma w języku włoskim jednego uniwersalnego czasownika, oznaczającego ogólnie 'umówić się'. Jako najlepszą opcję na umawianie się w kontekście spotkań ze znajomymi wybrałam wyrażenie **mettersi d'accordo**. Możemy powiedzieć na przykład:

Ci siamo messe d'accordo per domani. – Umówiliśmy się na jutro.

Albo:

Come vi siete messi d'accordo? – Jak się umówiliście?

Lub:

Domani ci risentiamo e ci mettiamo d'accordo per bene. – Jutro się jeszcze zgadamy i umówimy konkretnie.

Gdybym miała powiedzieć, że umówiłam się na jutro z koleżanką na kolację, to mogłabym też powiedzieć po prostu, że idę z nią na kolację:

Domani vado a cena fuori con Michela. – Umówiłam się jutro na kolację z Michelą.

Innym często spotykanym czasownikiem w kontekście umawiania się jest **rimanere**, czyli 'pozostawać'. W tym kontekście można powiedzieć, że przyjmuje znaczenie 'ustalić, umówić się, postanowić', na przykład:

Come siete rimaste? – Jak się umówiłyście?

Allora rimaniamo che ti chiamo appena finisco di lavorare. – Dobra, to umówmy się tak, że zadzwonię do ciebie, jak tylko skończę pracę.

Siamo rimasti che appena mi libero vi raggiungo. – Ustaliliśmy, że jak tylko będę wolny, to do was dołączę.

Czasownik **raggiungere** jest w kontekście umawiania się bardzo powszechnie stosowany. Zasadniczo oznacza on 'osiągnąć, dogonić', ale tu występuje w znaczeniu 'dołączyć do kogoś'. Łączy się z zaimkiem dopełnienia bliższego (*pronome diretto*).

Możemy też połączyć dwa powyższe warianty – **mettersi d'accordo** i **rimanere** – i utworzyć zwrot **rimanere d'accordo**, który również będzie oznaczał 'uzgodnić, umówić się', np.:

Rimaniamo d'accordo per le 19:30, allora? – To jesteśmy umówieni na 19:30, tak?

Uwaga! Zwrotów z **rimanere** użyjemy po fakcie, kiedy jakieś ustalenia zostały już poczynione i chcemy podsumować i potwierdzić to, co ustaliliśmy. Nie możemy użyć **rimanere** w zdaniu typu "jutro do ciebie zadzwonię i się umówimy". Tutaj musimy wybrać zwrot **mettersi d'accordo**, dla którego alternatywą może być czasownik **organizzarsi**.

A oto kilka formułek, za pomocą których można zaproponować komuś spotkanie:

Cosa fai stasera? – Co robisz dziś wieczorem?

Hai impegni per stasera? – Masz plany na wieczór?

Ti va di andare a cena fuori stasera? – Masz ochotę zjeść dziś kolację na mieście?

Che ne dici di andare in piscina domenica? – Co ty na to, żeby pójść na basen w niedzielę?

Sei libera domani? – Jesteś jutro wolna? Masz jutro czas?

Come sei messo venerdì sera? – Jak stoisz z czasem w piątek wieczorem?

PRZYKŁADOWY DIALOG DOTYCZĄCY UMAWIANIA SIĘ

- Ehi, come stai?
- Tutto bene, e tu?
- Tutto a posto! Senti... come sei messa domani sera?
- Mmm... Domani lavoro fino a tardi. Perché?
- Volevo chiederti se ti andava di prendere un aperitivo.
- Ah, capito. Mi dispiace, domani sono proprio incasinata. **Facciamo venerdì?**
- **Mannaggia**, venerdì ho degli ospiti a cena... **Sabato invece?**
- Sabato per me va bene! A che ora vogliamo vederci?
- Facciamo per le 19:00?
- Ottimo!
- Ti passo a prendere o ci vediamo direttamente in centro?
- Boh, come preferisci. **Per me è uguale.**
- Allora ti verrò a prendere in macchina.
- Va bene!
- Hej, jak tam?
- Dobrze, a u ciebie?
- Wszystko ok. Słuchaj... jak stoisz z czasem jutro wieczorem?
- Mmm... Jutro pracuję do późna. A co?
- Chciałam zapytać, czy nie miałabyś ochoty wyskoczyć na aperitif.
- A, rozumiem. Przykro mi, ale jutro jestem maksymalnie zawalona. **Może umówimy się na piątek?**
- **Kurczę**, w piątek mam gości na kolacji. **A co z sobotą?**
- Sobota dla mnie jest OK. O której się zobaczymy?
- 19:00?
- Idealnie!
- Przyjechać po ciebie, czy zobaczymy się bezpośrednio w centrum?
- Jak wolisz. Dla mnie obojętnie.
- No to przyjadę po ciebie autem.
- Dobrze!

BOH!

Boh to jedno z tych włoskich nieprzetłumaczalnych słówek, które bardzo wiele wyrażają i których bardzo brakuje mi w języku polskim. **Boh** może bowiem wyrażać niewiedzę, niepewność, ale też obojętność (jak w przykładzie z dialogu), niedowierzanie. Nie można jednak powiedzieć, że **boh** to to samo, co **non so**, ponieważ **boh** jest o wiele bardziej potoczne, ma inny wydźwięk i zakres znaczeń. **Boh** i **non so** mogą wręcz wystąpić jednocześnie. Aby lepiej zrozumieć ideę **boh**, możesz sobie wyobrazić, że to takie zwerbalizowane wzruszenie ramion.

Boh może wystąpić jako odpowiedź na pytanie, ale można spotkać się też z wykrzyknieniem **(io) boh!**, jako komentarzem do sytuacji, dla której brak nam słów. Któregoś dnia na przykład stałam z chłopakiem na przejściu dla pieszych i przejechał przed nami facet na rowerze, gadając do siebie jakieś niezrozumiałe rzeczy. W reakcji na tę sytuację spojrzałam zdumionym wzrokiem na swojego chłopaka i powiedziałam **boh!**

VA BENE/ VABBÈ

Va bene to popularny zwrot, którego używa się, by wyrazić zgodę. Oznacza 'dobrze', 'dobra', 'OK'. Równie popularne jest pochodne od niego wyrażenie **vabbè**. Ale uwaga, bo znaczy ono zupełnie co innego! Pomylenie tych dwóch zwrotów może doprowadzić do nieprzyjemnych nieporozumień. Wydzwięk **vabbè** (w zależności od kontekstu) jest bowiem podobny do 'dobra tam, niech ci będzie, mniejsza z tym, nieważne'. Najlepiej wyjaśnić tę różnicę na przykładzie: wyobraźmy sobie, że proszę ucznia, by w ramach pracy domowej zrobił takie a takie ćwiczenia. Jeśli odpowie mi **va bene**, to oznacza, że dobrze, oczywiście grzecznie odrobi pracę domową. Natomiast odpowiedź **vabbè** wyrażałaby lekceważącą postawę w stylu 'dobra zadawaj sobie, ale nie wiem, czy będzie mi się chciało to robić'.

W tym kontekście **vabbè** możemy zatem przetłumaczyć jako 'no dobra/ niech ci będzie'. Użyjemy więc tego zwrotu, gdy nie jesteśmy przekonani do czyjejś propozycji. Pamiętaj jednak zawsze, że **vabbè** nie jest odpowiednikiem polskiego 'dobra' i jego użycie ma niemiły wydźwięk. Więc jeśli na coś się chętnie zgadzasz, a przynajmniej chcesz zabrzmieć uprzejmie, odpowiedz **va bene**.

Vabbè może przyjąć również inne znaczenia. Oto one:

- 'Co ty opowiadasz, nie przesadzaj' – w takim znaczeniu zwykle wystąpi przed nim **sì**. W tym wypadku **sì, vabbè** jest oznaką niedowierzania.
- 'Nie no, nie wierzę' – tu akurat **vabbè** będzie poprzedzane przez **no**. Tak skonstruowane wykrzyknienie może służyć wyrażeniu entuzjazmu, np.:

No, vabbè, questa canzone è da paura! – Nie no, nie mogę, ten kawałek jest zajebisty!

To użycie jest typowe głównie dla młodzieży.

- 'No trudno' – w takim znaczeniu **vabbè** zwykle poprzedzany przez **e**. Tak zareagowałam, gdy chłopak poinformował mnie, że kupił zdrapkę za 10 euro i nic nie wygrał.
- 'Dobra tam' – **vabbè** może służyć umniejszeniu, zbagatelizowaniu tego, co ktoś powiedział. Tu też mogę przytoczyć dobry przykład z życia. Oto dialog, jaki przeprowadziłam z chłopakiem na temat czapki kominiarki, zakrywającej pół twarzy:

– Quando uno ha freddo non si può mettere questa berretta?

– No, è illegale.

– **Macché** illegale. Quando vado a pesca me la metto.

– Vabbè, **che c'entra!**

– Jak komuś jest zimno, to nie może założyć tej czapki?

– Nie, to nielegalne.

– **Jakie tam** nielegalne. Jak idę na ryby, to ją zakładam.

– Dobra, **co to ma do rzeczy!**

- 'No dobra dobra, ale do rzeczy' – **vabbè** można użyć również w sytuacji, gdy ktoś się za długo rozwodzi nad jakimś tematem, a my chcemy go pospieszyć, by przeszedł do sedna. Można by w takiej sytuacji powiedzieć na przykład **vabbè, quindi?** – no dobra, i co?
- 'No dobra' – czasem **vabbè** może przyjąć znaczenie podobne do **va bene**, występując w funkcji podsumowującej. Aby nie zabrzmiało niemiło, powinien nastąpić po nim jakiś ciąg dalszy, np.:

Vabbè, io devo andare, ci sentiamo dopo! – Dobra, ja muszę iść, zgadamy się później!

CI STO!

Innym zwrotem, którego możemy użyć wyrażając na coś zgodę, jest **ci sto!** Istotna różnica między **va bene** a **starci** (bezokolicznik od **ci sto**) polega na tym, że tej drugiej opcji możemy użyć tylko w sytuacji, w której wyrazimy chęć uczestnictwa w zaproponowanym przedsięwzięciu. Wyobraźmy sobie na przykład, że pytamy grupę znajomych, czy mają ochotę pójść w najbliższą sobotę na pizzę. Osoba, której to pasuje, może odpowiedzieć **io ci sto!** – ‘mnie pasuje’. Może odpowiedzieć też oczywiście **per me va bene**, ponieważ **va bene** ma szersze zastosowanie, ale należy pamiętać, że **starci** nie nadaje się do wszystkich kontekstów, w których używa się **va bene**.

Ci sto można przetłumaczyć jako ‘mnie pasuje’, ‘zgadzam się’, ‘wchodzę w to’. W ten sposób możemy odpowiedzieć również w sytuacji, gdy ktoś proponuje nam jakiś zakład.

W dialogu (kilka stron temu) zostało użyte wyrażenie **venire/ passare a prendere qualcuno**, które oznacza ‘przyjść/ przyjechać po kogoś’. W tej konstrukcji używamy zaimka dopełnienia bliższego (*pronome diretto*). Nie ma znaczenia, czy będziemy pieszo, czy samochodem – w obu przypadkach możemy użyć zarówno czasownika **venire** jak i **passare**.

Z kolei ‘odwieźć’ lub ‘odprowadzić kogoś do domu to **accompagnare qualcuno a casa**. Ten czasownik również łączy się z zaimkiem dopełnienia bliższego (*pronome diretto*), nawet jeśli może on wystąpić też w znaczeniu ‘towarzyszyć komuś, pójść/ pojechać z kimś’. Często w ten sposób chłopak pyta mnie, czy pójdę z nim do supermarketu:

Mi accompagni alla Coop? – Pójdiesz ze mną do Coopa?

W kontekście samochodu, warto znać też konstrukcję, która oznacza ‘podrzucić, podwieźć’ – **dare un passaggio/ strappo**. Opcja ze **strappo** jest bardziej kolokwialna.

Na kolacji u przyjaciół

Wchodząc do czyjegoś domu, uprzejmie jest zapytać, "czy można?" Zrobimy to za pomocą zwrotu **permesso?** którego używa się również wtedy, gdy prosimy kogoś, by nas przepuścił, na przykład w komunikacji miejskiej. Po polsku zwrot ten przetłumaczymy wtedy jako 'przepraszam', ale tak naprawdę jest to forma od czasownika **permettere** – pozwalać. Zatem tak właściwie oznacza 'czy mogę uzyskać pozwolenie?'

Warto wiedzieć, że Włosi, wchodząc zarówno do swojego, jak i do cudzego domu, zwykle nie zdejmują butów. Zresztą we włoskich mieszkaniach, w których miałam okazję bywać, nie było nawet przedpokoju, w którym można by te buty zostawić. Idea zdejmowania butów po wejściu do domu stała się trochę bardziej powszechna w epoce koronawirusa, co było jednak spowodowane raczej strachem przed wniesieniem do domu drobnoustrojów niż jakąś nagłą rewolucją kulturową.

Goście zaproszeni na kolację zwykle przynoszą wino lub jakieś słodkości. Czasami ciasto własnej roboty, ale najczęściej **pasticcini**, czyli ciastka kupowane w cukierni lub barze. Pamiętaj, że 'przynieść' to po włosku **portare** a nie **prendere**. To często popełniany błąd. **Portare** może oznaczać też 'przywieźć', jeśli jest to na przykład pamiątka z wakacji, ale też zabrać coś/ kogoś w jakieś miejsce. Oto kilka przykładów użycia czasownika **portare**:

Ho portato qualcosa da sgranocchiare. – Przyniosłem/am coś do pochrupania.

Ah, dimenticavo. Ti ho portato un pensierino. – A, zapomniał(a)bym. Przywiozłem/am ci upominek.

Che cosa porto? – Co mam przynieść?

Przeprosić za spóźnienie możemy za pomocą zwrotu **scusa/ scusate il ritardo**, w zależności od tego, czy zwracamy się do jednej, czy większej liczby osób. Choć **scusa** tłumaczymy na język polski zwykle jako 'przepraszam', to zwróć uwagę, że w rzeczywistości jest to forma trybu rozkazującego od czasownika **scusare** (wybaczać). To dlatego inaczej przepraszamy, gdy mówimy sobie na ty, na pan/pani czy gdy zwracamy się do grupy osób. **Scusa** to tak naprawdę bardziej 'wybacz', niż 'przepraszam'.

Gospodarz może odpowiedzieć wtedy **non ti preoccupare** – ‘nie martw się, nic się nie stało’. A jeśli ktoś dzwoni do nas, by uprzedzić o spóźnieniu, możemy uspokoić go słowami:

Fai con calma/ comodo! – Nie spiesz się!

Będąc przy spóźnieniach, podam też zwrot, którego możemy użyć, właśnie wtedy, gdy się spóźnimy lub gdy musieliśmy na chwilę przerwać nasze uczestnictwo w jakimś wydarzeniu (np. wychodząc do toalety lub odbierając telefon). Będzie to pytanie **cosa mi sono perso?**, czyli ‘co przegapiłem, co mi umknęło?’.

Natomiast chcąc zapytać, czy możemy skorzystać z toalety, powiemy:

Posso usare il bagno?

Skoro już jesteśmy przy pytaniach do gospodarza, to warto zapamiętać, że jeśli spotkanie odbywa się przy muzyce, możemy poprosić o podgłośnienie (**alzare il volume**) lub ściszenie (**abbassare il volume**). ‘Puścić piosenkę’ to z kolei **mettere una canzone**.

Kolacja u znajomych czy rodziny zwykle poprzedzana jest drobnym aperitivem (czyli napojem pobudzającym apetyt – piszę na ten temat więcej w dalszej części rozdziału).

Gospodarz przed kolacją może zapytać gości:

Cosa vi offro (da bere)? – Czego się napijecie?

Zapraszając do stołu powie **accomodatevi** (usiądźcie), a zachęcając do częstowania się, **servitevi pure** (częstujcie się śmiało). Na pewno użyje też w pewnym momencie formułki **non fate complimenti** (nie krępujcie się), którą opisałam w rozdziale drugim.

Jeśli znajomy przebywa u nas w domu i zbliża się godzina kolacji (ok. 20:00), możemy zapytać:

Ti fermi a cena? – Zostaniesz (dosł. zatrzymasz się) na kolację?

A znajomemu, który podczas kolacji przeholował z alkoholem, możemy zaproponować:

Vuoi fermarti a dormire? – Chcesz zostać (dosł. zatrzymać się) na noc?

GRY

Po kolacji można pograć w karty (**giocare a carte**) lub planszówkę (**il gioco da tavolo**). Warto wiedzieć, że we Włoszech używa się zwykle specjalnych włoskich kart (nazywają je **le carte da gioco**). Ich rodzajów istnieje kilkanaście, biorą nazwy od miast lub regionów, z których się wywodzą. U mojego chłopaka używa się kart **piacentine**, które pochodzą z Piacenzy. Wersje kart różnią się obrazkami, ale zasadniczo gra się nimi w te same gry. Karty stosowane zwykle w Polsce we Włoszech bywają określane mianem **le carte da poker**.

W kontekście gier karcianych i planszowych warto znać następujące słówka i zwroty:

la partita – partyjka, rozgrywka

giocare/ fare una partita... a carte/ a Taboo/ alla PlayStation – zagrać partyjkę w karty/ w Tabu/ na PlayStation

il mazzo di carte – talia kart

mescolare le carte – tasować karty

dare/ smazzare le carte – rozdawać karty

pescare una carta – wyciągnąć kartę

giocare la carta – zagrać kartą

scoprire le carte – odkryć karty

la pedina – pionek

la casella – pole

muovere la pedina di una casella

– przesunąć pionek o jedno pole

lanciare il dado – rzucić kostką

vincere – wygrać

perdere – przegrać

pareggiare – zremisować

fare la rivincita – zagrać rewanż

barare – oszukiwać (w kontekście gier)

Na mieście

Oprócz jadania kolacji w domach, Włosi lubią także spotykać się na mieście (**in giro**). Często również na kolacji (**a cena fuori**), która zwykle jest poprzedzana aperitivem.

CZYM JEST APERITIVO?

Słowo **aperitivo** pochodzi od czasownika **aprire** (otwierać), bowiem mianem tym określa się napój, który przynajmniej z założenia ma "otworzyć" nasz żołądek przed posiłkiem, zaostrzyć apetyt. Wśród najpopularniejszych aperitivów alkoholowych (**alcolico**) znajdziemy na przykład **Aperol Spritz** (prosecco, Aperol, woda sodowa), **Americano** (Campari, czerwony wermut, woda sodowa), **Negroni** (Campari, czerwony wermut, gin), **prosecco**. Wśród tych bezalkoholowych (**analcolico**) króluje **Crodino** i **Sanbittér**. Choć w ramach aperitivo spożywa się zwykle napoje o gorzkawym smaku, możemy też zamówić wino, piwo czy jakiegoś drinka (np. **cocktail a base di vodka** – drink na bazie wódki). Do rozważenia pozostaje kwestia, czy zależy nam rzeczywiście na pobudzeniu apetytu i lepszym trawieniu, czy raczej na aspekcie towarzyskim. Znaczenie aperitivo jako napoju przeistoczyło się bowiem w wydarzenie społeczne. Jeśli chcemy zaproponować komuś takie wyjście, zapytamy:

Andiamo a prendere un aperitivo sabato? – Idziemy na aperitivo w sobotę?

Aperitivo w znaczeniu spotkania rozrosło się do tego stopnia, że często nikt już później nie ma ochoty na kolację. Po pierwsze, zamawiane napoje bywają ciężkie i zapychające. Po drugie, często nie kończy się na jednej kolejce (**un giro**). Po trzecie, szanujące się lokale podają do napojów jakieś przekąski – **gli stuzzichini**. W wersji najbiedniejszej są to chipsy (**le patatine**) i orzeszki (**le noccioline**), ale na przykład w Terni są takie lokale, gdzie do wyboru mamy pełny bufet pyszności i możemy sobie nałożyć na talerzyk, czego dusza zapragnie. A przynajmniej tak działa się przed epoką koronawirusa, ponieważ w chwili gdy to piszę, lokale musiały zaniechać organizowania bufetu i podają przekąski do stolika. Niektóre miejsca dodają do swojej oferty taki twór jak **apericena**, czyli aperitivo i kolacja (**la cena**) w jednym. Oznacza to, że do ceny napoju jest doliczane kilka euro i możemy dodatkowo korzystać z obfitego bufetu, gdzie może znaleźć się też coś na ciepło.

Kiedy spożywa się aperitivo? Biorąc pod uwagę, że standardowo do kolacji siada się o 20:00, to pora aperitivo trwa mniej więcej w godzinach 18:00–20:00. Chociaż mnie zdarzyło się do aperitivo usiąść dopiero o 20:00 i zjeść kolację o 24:00 (to mój rekord). Było dla mnie zaskoczeniem, że aperitivo spożywa się też przed obiadem. Znając jego pierwotną ideę, to nie powinno nas dziwić, bo czemu mielibyśmy ostrzyć sobie apetyt tylko przed kolacją, a przed obiadem już nie? Aperitivo przedobiadowe zwykle jest jednak lżejsze.

KILKA SŁÓW O ALKOHOLU

O wznoszeniu toastu we Włoszech i przydatnym przy tej okazji słownictwie pisałam w rozdziale drugim, ale skoro już jesteśmy przy alkoholu, to chciałabym dodać kilka słów na temat innych ciekawych, acz nieoczywistych, kwestii.

W kontekście picia alkoholu w gronie znajomych może przydać się wyrażenie **alla goccia!** czyli 'do dna!' (dosłownie 'do – w domyśle ostatniej – kropli'). Podobne znaczenie ma zwrot **bere tutto d'un fiato**, które oznacza wypicie czegoś 'duszkiem'. Jego przeciwieństwem jest czasownik **sorseggiare**, czyli 'popijanie małymi łydkami, sączenie'.

Tym, o czym we Włoszech mówić najtrudniej (w kontekście alkoholu), jest kac. Nie ma bowiem w języku włoskim konkretnego słówka, które by ten stan nazywało. Opcje, które wchodzi w grę jako określenie kaca to **i postumi (della sbornia/ sbronza)** lub **il post sbornia/ sbronza**. Słowa **la sbornia** i **la sbronza** oznaczają stan upojenia alkoholowego, a **i postumi** oraz **il post** wskazują na to, co dzieje się później, gdy już ten stan nas opuści. Można też powiedzieć po prostu, że za dużo poprzedniego dnia wypiliśmy i źle się czujemy, np.:

Ho bevuto troppo ieri. Sono distrutta. Mi sta scoppiando la testa. – Za dużo wczoraj wypiałam. Czuję się fatalnie. Głowa mi pęka.

Takich problemów nie będzie miał abstynent, czyli **l'astemio. Sono astemio** możemy przetłumaczyć jako 'jestem abstynentem' lub 'nie piję'.

O osobie, która ma słabą głowę, powiemy, że **non regge (bene) l'alcol**. Taka osoba łatwo się upija (**si ubriaca**). O osobie 'pijanej w sztok' powiemy **ubriaco fradicio**, ale też, że jest **fuori** (dosł. 'na zewnątrz'). Określenia **fuori** można użyć również wobec

osoby, która jest pod wpływem innych substancji odurzających lub po prostu zachowuje się jak szalona.

Trzeźwy to z kolei **sobrio**. Gdy mowa o trzeźwieniu, zwykle używa się czasownika **smaltire**. Możemy powiedzieć **smaltire l'alcol** lub **smaltire la sbornia**. Czasownik ten nie ogranicza się wyłącznie do kontekstu alkoholowego. **Smaltire** to ogólnie usuwanie, unieszkodliwianie, likwidowanie czegoś. Można na przykład **smaltire i rifiuti**, czyli 'zlikwidować odpady', ale najczęściej chyba używa się go w znaczeniu 'trawić, pozbyć się uczucia ciężkości', np.:

Dopo pranzo abbiamo fatto una passeggiata per smaltire un po'. – Po obiedzie poszliśmy na spacer dla lepszego trawienia.